

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrto leta 90 kr pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrto leta 1 gld. 15 kr. nov. den.

~ V Ljubljani v sredo 13. junija 1866. ~

Gospodarske stvari.

Kmetijska razstava na Dunaji.

1857. leta je bila zadnja velika razstava (izložba) na Dunaji; — čez 9 let je bila tedaj zopet ena.

Ako primerjamo uno razstavo s to, vidimo, da po številu razstavljenih reči ta letošnja uno presega za 1800. Kazalnik letošnje izložbe kaže blizo 5600 številk, uni od 1857. leta imel jih je le 3800. Letos je za 300 repov bilo živine več razstavljenih, kajti leta 1857. je je bilo le 946, letos je je 1239 brez psov in rib, katerih uno leto ni bilo, letos pa psov 338, rib 16. Ovác in prešičev ni letos bilo več od unega leta, goved pa je bilo 70, kónj 250 več. Pse so letos ljudje posebno radovedno ogledovali; bili so kot lovski in gospodarski psi in psi le za igračo v 3 razrede in 22 vrst razdeljeni, in niso le samo za premije dobili denarja, temuč tudi srebrnih kozarcev in častnih zavrtnikov. Če tudi ta darila niso velike denarne vrednosti, so se ljudje vendar čudili, da je pasja žival bolj slavljena bila od koristnih kónj, goved itd. Se vé, da je pasjih norcev dokaj! — Rib ni še veliko priplavalo na razstavo; vendar obeta ribja reja vprihodnje čedalje več napredka, kajti 3 društva so se osnovala, katerim je skrb za umetno ribjo rejo.

Zeló so se od tistega časa, kar je bila zadnja razstava, povzdignile mašine in orodja za kmetijstvo in gozdnarstvo. Znano je po natanjčnem številjenji, da 1863. leta je bilo v vsem cesarstvu 358 parnih mašin, to je, taci mašin, ktere vodeni s opár kakor vozove na železnici in ladije na morji goni, in 280 izmed omenjenih 358 je bilo narejenih še le po letu 1857. Med temi parnimi mašinami je 326 taci, s kterimi se mlati, 109 pa je taci, ktere rabijo v žagavnicah.

Kar se pa tiče števila razstavljenih kmetijskih in gozdnarskih mašin in orodij, ni jih bilo letos toliko razstavljenih kakor 1857. leta. Takrat je 1318 v našem cesarstvu izdelanih mašin nasproti stalo 505 tujim, letos je avstrijskih bilo 1182, tujih pa 530.

V vrsti gozdnarskih pridelkov ni posebnega razločka med uno in to razstavo; letos je razstavljenih 203, unega leta jih je bilo 165, tedaj jih je letos le 38 več.

Poljedelske pridelke so letos ločili od sadnih, od vina, piva in žganja. Število vseh kmetijskih pridelkov skupaj iznaša 1383.

V poseben razdelek so razdeljeni izdelki za kmetijsko stavstvo (zidarije in tesarije); leta 1857 jih je bilo le 47, letos jih je 176. V to vrsto je vzeto tudi to, kar služi v kmetijskih učilnicah za nauk o stavstvu. Blizo 300 učiteljev se v našem cesarstvu ukvarja z naukom kmetijskih in gozdnarskih reči, tedaj

se vidi, da take stvari, kakor modéli za to in un orodje itd., so razstave vredne.

Posebno veliko je letos razstavljenih taci reči, katerih 1857. leta celó ni bilo videti, in to so taki obrtnijski in rokodelski izdelki, ktere potrebuje kmetovavec in gozdnar za svoj dom. Tù sem spadajo šivarski, čevljarski, tkavski in mnogovrstni enaki izdelki, zato jih je vseh skupaj 730. Vojaška granica je posebno veliko poslala te vrste v izložbo, da svet vidi, kaj nosijo ondi ženske in moški, kaj rabijo za to ali uno delo. Da se v tem oddelku nahaja mnogo reči, ktere bi se prav za prav ne imele v kmetijski in gozdnarski izložbi na ogled postaviti, vsak spoznava, ki razstavo ogleduje; tako, na priliko, vsak praša: čemu je postljena postelja (s ceno od 200 gold.) v tej razstavi? Ako se ne dela natanjčen razloček, kaj se sme razstaviti v kmetijski in gozdnarski razstavi, kedaj utegne še do tega priti, da vidim omoške hlače in žensko krilo, poprtnik in pogačo itd. v razstavi! Treba je vendar razloček delati med tem, kaj kmetovavec in gozdnar pridela in izdeli, in to edino gré v kmetijsko in obrtnijsko razstavo, — ne pa tudi to, kar kmetovavec in gozdnar za jéd in obleko potrebuje. Ako se vse to vzame v razstavo tako, potem ne more biti ne konca ne kraja.

Vidi se iz naštetega števila razstavljenih reči, da je bilo udeležstvo veliko pri tej razstavi. — Da se je mnogo prav izvrstnega na ogled stavilo, kaže enoglasna hvala vsacega, kdor je razstavo videl. Da bi le tudi koristi veliko bilo iz razstave!

Gospodarska skušnja.

* Škoda sadoreji in sploh kmetovanju, ako se pokončavajo tičja gnjezda. — Po sporočilu iz Aix-a na Francozkem je škoda nepopisljivo velika. Dokler ni bilo vedne in nemile vojske kosom, slavcem, penicam, liscem, senicam, ščinkovcem, zelenčkom, repnikom, konopljenkam, škrijancem, stržkom itd., se je vsako spomlad štelo okoli 10.000 tičjih gnjezd na vsaki štirjaški milji po deželi. Tudi se je po opazkah izvedelo, da je v vsakem gnjezdu najmanj po čvetero mladicev. Ravno tako gotovo je tudi, da on in ona vsakemu mladiču na dan po 15 gosenic, skup 60, donášata, pa da tudi skrbna reditelja vsak za-se po 60 gosenic potrebuje; po tem takem se porabi vsak dan za eno gnjezdo po 120 gosenic. Če se tedaj 120 gosenic z 10.000 gnjezdi pošteje, se dobí skupni iznesek od 1 milijona in 200.000 gosenic, ki se vsak dan, in od 36 milijonov, ki se vsak mesec pokončajo. Umni gospodarji po obilih skušnjah že za gotovo vejo, da bi nam teh 36 milijonov gosenic, ako pri življenji ostanejo, vse perje, cvetje in sadje po logih in sadnih vrtih